

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.11.2.2024

**Pan
Zbigniew Mierzwa**

**Prezes
Stowarzyszenia Przeworsk - Powiat Bezpieczny**

ul. Lwowska 16
37-200 Przeworsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/031 – Funkcjonowanie Funduszu Sprawiedliwości

W tekście niniejszego wystąpienia pokontrolnego do publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli z uwagi na treść art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. *o dostępie do informacji publicznej* (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) Najwyższa Izba Kontroli dokonała wyłączenia niektórych danych z uwagi na prywatność osoby fizycznej na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* – Wyłączenia te zostały oznaczone w tekście jako [...] i dokonano ich w interesie osoby fizycznej.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Stowarzyszenie Przeworsk - Powiat Bezpieczny w Przeworsku (ul. Lwowska 16 37-200 Przeworsk), zwane dalej Stowarzyszeniem.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zbigniew Mierzwa, Prezes Stowarzyszenia, od 15 marca 2005 roku (dalej też Prezes). (akta kontroli: str. tom I str. 11-15)
Zakres przedmiotowy kontroli	Uzyskiwanie dofinansowania ze środków Funduszu. Wykonywanie umów/porozumień na realizację zadań Funduszu Sprawiedliwości (umowa DFS-VII.7211.36.2020).
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do dnia zakończenia kontroli z wykorzystaniem także dowodów sporządzonych przed tym okresem, o ile mają one związek z kontrolowaną działalnością, w szczególności realizowaną umową dotacji.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	1. Dagmara Mazurkiewicz-Karasińska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/66/2024 z 29 maja 2024 r. 2. Dariusz Herda, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LRZ/65/2024 z 29 maja 2024 r. (akta kontroli: tom I str. 3-4)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: ustawa o NIK).

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Stowarzyszenie w okresie objętym kontrolą realizowało projekt pod nazwą „Bezpieczna Sieć”, finansowany ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem był Minister Sprawiedliwości³, polegające na przeprowadzeniu kampanii edukacyjno-informacyjnej, mającej na celu „ukazanie znaczenia znajomości prawa przez obywateli w celu przeciwdziałaniu przestępczości w Internecie”. W ramach projektu, w okresie objętym badaniem, wyprodukowało 90 filmów, 350 grafik, 65 wywiadów, 53 artykuły oraz zorganizowało 3 konferencje dotyczące tematyki przestępstw internetowych.

NIK oceniła, że powyższe zadania mieściły się w celach Funduszu Sprawiedliwości. Zwróciła jednak uwagę na niskie statystyki wyświetleń poszczególnych produktów (w szczególności filmów i wywiadów) wytworzonych ze środków dotacji, co mogło istotnie ograniczać efekty przedsięwzięcia sfinansowanego ze środków dotacji. Negatywnie oceniła także brak nabycia praw autorskich i zależnych przez Stowarzyszenie dotyczących utworów powstałych w związku z realizacją umowy dotacji.

Kontrola wykazała, że Stowarzyszenie i osoby zaangażowane w realizację projektu nie posiadały doświadczenia w realizacji zadań w zakresie cyberbezpieczeństwa i przestępczości internetowej. Dodatkowo zasób kadrowy przewidywany w ofercie do realizacji zadań merytorycznych po podpisaniu umowy został zredukowany z siedmiu do trzech osób, a od 2022 roku do dwóch osób. Ograniczenie zespołu osób wykonujących prace merytoryczne spowodowało, że zakładany w ofercie wymiar ich miesięcznego zaangażowania w realizację zadania wzrósł z planowanych 60-70 godzin na osobę do nawet 240 godzin na osobę miesięcznie. W przypadku jednej z ww. osób liczba wykazanych przez nią godzin (po uwzględnieniu innych projektów, w których brała udział) była nieracjonalna i niemożliwa do wykonania, w związku z czym wynagrodzenie wypłacone tej osobie za okres od maja do grudnia 2021 r. w kwocie 37 050 zł zostało uznane jako wydatek niegospodarny i niekwalifikowalny.

Ponoszone wydatki były prawidłowo dokumentowane, a Stowarzyszenie wywiązywało się z obowiązków sprawozdawczych na rzecz dysponenta Funduszu, w tym z obowiązków przekazywania wskazanej przez Ministerstwo dokumentacji księgowej.

W ocenie NIK wykazane w sprawozdaniach za lata 2022-2023 koszty administracyjne zostały przez Stowarzyszenie zawyżone o łączną kwotę 45 505,02 zł, w tym w roku 2022 o kwotę 16 179,94 zł i w roku 2023 o kwotę 29 325,08 zł ponieważ koszty te nie zostały faktycznie w tych częściach poniesione, a Stowarzyszenie wykazywało je w sprawozdaniach w sposób ryczałtowy.

Z uwagi na odmienny zakres kompetencji kontrolnych NIK w odniesieniu do podmiotów nienależących do sektora finansów publicznych, nie dokonano oceny celowości oraz rzetelności realizacji przez Stowarzyszenie zadań finansowanych ze środków dotacji.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ dalej Minister lub Dysponent Funduszu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

Wykonywanie umów/porozumień zawartych z beneficjentami na realizację zadań Funduszu Sprawiedliwości.

Opis stanu faktycznego

1. Stowarzyszenie zarejestrowane zostało przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie Wydział XII Gospodarczy - Krajowy Rejestr Sądowy w dniu 15 marca 2005 r. pod numerem KRS 230557.

Stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych, zostało powołane na czas nieokreślony z siedzibą w Przeworsku.

2. Przedmiot działalności Stowarzyszenia, wg. PKD z 2004 r., obejmuje sześć klasyfikacji⁴.

Statutowym celem Stowarzyszenia jest podejmowanie ważnych społeczno-gospodarczych działań służących w szczególności promocji, ogólnemu rozwojowi i poprawie stanu bezpieczeństwa lokalnej społeczności poprzez (główne cele statutowe):

- promocję zdrowia, ochronę życia, zdrowia i mienia, pomoc społeczną,
- przeciwdziałanie bezrobociu, alkoholizmowi, narkomanii, przemocy oraz przestępczości i demoralizacji nieletnich,
- udzielanie pomocy: osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz członkom ich rodzin, postpenitencjarnej osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin, osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym.

W zakres tej pomocy wchodziło polubowne rozwiązywanie sporów, ochrona i pomoc dla pokrzywdzonego i świadka oraz osób im najbliższych, wsparcie psychologiczne, medyczne, finansowe, materialne, pokrywanie kosztów rehabilitacji, pomoc finansowa i materialna (§ 14 Statutu punkty 8-12).

(akta kontroli: Tom I str. 5-25)

3. W złożonej ofercie z dnia 21 października 2020 r. (opisanej w punkcie 5) Stowarzyszenie wykazało (w punkcie II.5) swoje wcześniejsze doświadczenie jak i jego skalę.

Z opisu tego wynika m.in., że Stowarzyszenie udzieliło pomocy i wsparcia dla 20621 osób pokrzywdzonych przestępstwem i świadkom oraz osobom im najbliższym, a także osobom w trudnej sytuacji życiowej i osobom wykluczonym na obszarze województwa podkarpackiego, a w wielu przypadkach także na terenie całego kraju. Stowarzyszenie świadczyło także pomoc prawną, psychologiczną oraz rzeczową dla pokrzywdzonych i członków ich rodzin.

Wskazano m.in. na projekty dofinansowane z Funduszu Sprawiedliwości wcześniej (do 2018 roku) oraz te aktualnie realizowane na terenie woj. podkarpackiego (w Okręgowym Ośrodku Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem w Sanoku oraz

⁴ Wg. raportu zbiorczego z KRS wygenerowanego dnia: 2024-05-24 były to: 75 24 Z Bezpieczeństwo państwa, porządek i bezpieczeństwo publiczne; 92 31 F Działalność domów i ośrodków kultury; 91 33 Z Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana; 85 14 F Działalność związana z ochroną zdrowia ludzkiego pozostała, gdzie indziej niesklasyfikowana; 75 25 Z Ochrona przeciwpożarowa; 75 21 Z Sprawy zagraniczne.

w Lokalnych Punktach Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w: Krošnie, Dukli, Jašle, Brzozowie, Lesku i w Ustrzykach Dolnych).

Stowarzyszenie nie posiadało došwiadczenia w realizacji działań dotyczących cyberbezpieczeństwa czy przestępczości internetowej.

Prezes Stowarzyszenia na pytanie o to, które z došwiadczeń Stowarzyszenia wskazanych w Ofercie ma w Jego ocenie związek z cyberbezpieczeństwem i przeciwdziałaniem przyczynom przestępczości internetowej, której dotyczył VIII otwarty konkurs MS wyjaśnił, że całe działanie Stowarzyszenia Przeworsk - Powiat Bezpieczny oparte jest także, na pomocy osobom pokrzywdzonym przez cyberprzestępstwa. Dlatego też, zdecydowaliśmy się na napisanie oferty w temacie „Bezpieczna sieć” czego przykładem jest ten projekt, ponieważ widać jak na dłoni kompatybilność działań w celu ochrony osób potencjalnie zagrożonych cyberprzestępczością, ušwiadamiąjąc im te zagrożenia oraz aby oni mogli w sposób realny im się przeciwstawić.

(akta kontroli: Tom I str. 26-142, Tom II str. 262-268, 325-339)

4. W ofercie Stowarzyszenie wskazało dziewięć osób do realizacji zadań ze środków funduszu, a w tym koordynatora i księgowego projektu oraz siedem osób do wykonywania zadań merytorycznych, tj. adwokata, radcę prawnego, trzech absolwentów studiów prawniczych, eksperta profilaktyki bezpieczeństwa sensu largo, absolwentkę zarządzania finansami, która wcześniej też pełniła funkcję koordynatora (w 2012 i 2013 r.) i była osobą pierwszego kontaktu (2014-2018) w ramach umów zawartych pomiędzy Stowarzyszeniem a Ministrem Sprawiedliwości. W ofercie wskazano na ich kwalifikacje i došwiadczenie (w warunkach konkursu nie było szczegółowych wymagań w tym zakresie), a Stowarzyszenie posiadało dowody to dokumentujące (kopie dyplomów, certyfikatów i zaświadczeń).

Siedziba Stowarzyszenia miešciła się w jednym pomieszczeniu o powierzchni 18,7 m², użyczonym przez Powiat Przeworski na czas nieokreślony⁵.

(akta kontroli: Tom I str. 16-142, 149-234)

Spošród siedmiu osób zadeklarowanych w ofercie (oprócz koordynatora i księgowego projektu) - zadania merytoryczne w 2021 roku wykonywały trzy, a od 2022 roku już tylko dwie, te same osoby.

W pracach merytorycznych od 2022 roku nie brali udziału wskazywani uprzednio w ofercie (pkt II.6): adwokaci, radcowie prawni, ekspert ds. bezpieczeństwa. Z pozostałych pracujących w projekcie dwóch osób - jedna ([...]) posiadała ówczęšnie niepełne wykształcenie prawnicze (wydział prawa ukończony w 2022 roku), a druga ([...]) miała wyższe wykształcenie techniczne (bez wskazanego došwiadczenia z cyberprzestępczością).

W ramach zasobów kadrowych przewidzianych do realizacji zadania wykazanych zostało dziewięć osób, z czego cztery tj. [...] – radca prawny, [...] – dr nauk prawnych, [...] mgr prawa i społecznik, pplk [...] – ekspert profilaktyki bezpieczeństwa sensu largo, nie figurowały w dokumentacji projektu (do dnia zakończenia kontroli), jako wykonawcy zadań: wywiadów, filmów, grafik i artykułów. Trzy z tych osób zapytane o to czy współpracowały ze Stowarzyszeniem Przeworsk – Powiat Bezpieczny i czy wyraziły gotowość do wykonywania zadań w ramach projektu Bezpieczna sieć, poinformowały, że wykonywały zadania dla Stowarzyszenia w ramach innych projektów i wyraziły wolę dalszej współpracy. W ramach czynności kontrolnych nie

⁵ Umowa użyczenia lokalu z Powiatem Przeworskim z 1 marca 2016 r.

udało się nawiązać kontaktu z osobą wykazaną w zasobach kadrowych oferty jako ekspert profilaktyki bezpieczeństwa sensu largo.

Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił, że: (...) wszystkie osoby, które zostały wskazane w projekcie jako zasób kadrowy, pracują lub będą pracować w zależności od potrzeb. Projekt „Bezpieczna sieć” trwa do 31 grudnia 2025 r., a zatem doświadczenie i zasób wiedzy wykazanej kadry merytorycznej jest wykorzystywany w zależności od wynikających potrzeb, złożonych sytuacji i tematyki, spotkań, konferencji, wywiadów i filmów. Kadra merytoryczna wykazana w ofercie „Bezpieczna sieć” na pewno zostanie zaangażowana w działaniach projektu.

Koordinator Projektu [...] zeznał w sprawie ograniczenia zasobu kadrowego, że w tym Projekcie Prezes podpisał umowy z czterema osobami, w tym ze mną. Uważałem, że to będzie potencjał wystarczający. Nie miałem wówczas rozpisanego harmonogramu i podziału zadań na poszczególne osoby dlatego nie pamiętam teraz czy miałem jakieś wątpliwości dotyczące tego czy ten skład będzie wystarczający. Zakładałem, że tak bo wcześniej współpracowałem z tymi osobami.

Prezes Stowarzyszenia w sprawie ograniczenia zespołu kadrowego Projektu do dwóch osób wyjaśnił, że współpracował wcześniej z tymi osobami, a w szczególności z Panią [...]. Na etapie prac merytorycznych niektóre osoby, które wskazywaliśmy w ofercie poinformowały, że nie będą mogły pracować w pełnym założonym dla nich wymiarze lub wcale ze względu na inne obowiązki. Dlatego musiałem to organizacyjnie tak ułożyć, żeby wypełnić zobowiązanie do wyprodukowania określonych w umowie produktów. Nie dawałem jakiś formalnych wytycznych w zakresie ilości lub rodzaju prac dla danej osoby. Każdy pracował nad wszystkimi produktami Projektu. Sprawdziałem tylko każdy produkt przed wysłaniem go do akceptacji. Miałem świadomość, że czas pracy dla dwóch osób będzie znacznie zwiększony, ale otrzymywałem od nich deklaracje i zapewnienia, że wypełnią te obowiązki.

Prezes Stowarzyszenia na pytanie o to dlaczego do realizacji zadań w ramach projektu nie zaangażowano osób mających kwalifikacje z zakresu cyberbezpieczeństwa wyjaśnił, że w jego ocenie każdy wykonany produkt w projekcie „Bezpieczna sieć” jest bardzo starannie przygotowany i dobrany, tak aby rezultat jego był trwały, a więc taki, jaki został określony w założeniach projektu. Osoby występujące w filmach i wywiadach są to fachowcy także z zakresu cyberbezpieczeństwa, którzy w sposób prosty i przystępny, a nie złożonym językiem „cyber”, pokazują jak rozpoznać i uniknąć zagrożenia, które nas otacza w świecie cyberprzestępczości. Wielu „niby fachowców” mówi pięknie wspaniałym językiem - tylko nic z tego zrozumieć nie może zwykły internauta. Natomiast osoby, które zetknęły się z naszym produktem z projektu „Bezpieczna sieć” w mgnieniu oka rozpoznają i rozumieją przesłanki co do zagrożenia w internecie, a uwidoczniło się to na stronie internetowej w kwestii wypełniania ankiet, których do tego czasu wypełniło ponad 671 000 osób.

(akta kontroli: Tom I str. 16-25, 47-142, 149-313, 421-436, Tom II str. 262-268, 325-339, Tom III str. 218, 364-423)

Prezes Stowarzyszenia poinformował, że w okresie objętym kontrolą Stowarzyszenie oprócz projektu „Bezpieczna sieć” realizowało także trzy inne projekty, tj.:

a) od 01.07.2020 r. do 31.12.2021 r. – Ministerstwo Sprawiedliwości - „Udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, świadkom oraz osobom im najbliższym”;

b) od 03.01.2022 r. do 31.12.2025 r. – Ministerstwo Sprawiedliwości - „Okręgowy Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Krośnie wraz z Lokalnymi Punktami”.

c) od 01.09.2022 r. do 31.12.2023 r. - Narodowy Instytut Wolności - „Rozwój instytucjonalny Stowarzyszenia Przeworsk – Powiat Bezpieczny”.

Prezes wyjaśnił, że w ww. projektach zaangażowane były także osoby pracujące w projekcie „Bezpieczna sieć”. W projektach a-b) byli to Firma Konsultingowa mgr [...], [...], a w projekcie c) - [...] Consulting, [...], Firma Konsultingowa – Marketingowa mgr [...].

(akta kontroli: Tom II str. 325-336)

5. Dotacja udzielona została w wyniku ogłoszenia Ministerstwa Sprawiedliwości z 5 października 2020 r. (nr DFS-II.7211.161.2020) o VIII otwartym konkursie ofert na powierzenie realizacji zadań ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości w zakresie przeciwdziałania przyczynom przestępczości dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych i niedziałających w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszeń, fundacji, organizacji i instytucji na lata 2021-2025, w ramach Programu Przeciwdziałania Przyczynom Przepępczości na lata 2019-2025, zatwierdzonego w dniu 9 stycznia 2019 r. i zaktualizowanego dnia 30 września 2020 r.

Oferta została złożona w terminie wynikającym z ogłoszenia o konkursie⁶. Wniosek złożony został systemem elektronicznym Witkac w dniu 21 października 2020 r. oraz przesłany (w wersji papierowej) do Ministerstwa Sprawiedliwości w dniu 22 października 2020 r., tj. w terminach wskazanych w zaktualizowanym ogłoszeniu o konkursie (§ 9 pkt 4).

W BIP Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce Fundusz Sprawiedliwości w dniu 15 grudnia 2020 r. zostały ogłoszone wyniki konkursu i wybór podmiotów, którym przyznano dotacje⁷.

Pismem z 28 grudnia 2020 r. Stowarzyszenie zostało poinformowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości o przyznaniu dotacji w kwocie 1 750 000,00 zł na realizację przedmiotowych zadań uzyskując 163 punkty na maksymalnie 208 pkt, tj. 78,4%.

W dniu 1 lutego 2021 r. Stowarzyszenie przekazało do Ministerstwa Sprawiedliwości formularz zgłoszenia zmian w ofercie Funduszu Sprawiedliwości wraz ze skorygowaną ofertą (załącznik nr 6) z uwagi na zmianę numeru rachunku bankowego. Zmiana ta została zaakceptowana przez dysponenta Funduszu.

Dysponent Funduszu nie wskazywał na braki formalne wniosku. Zgodnie z wzorem karty oceny formalnej stanowiącym załącznik nr 1⁸ do ogłoszenia o konkursie ofert pod uwagę brano m.in. termin złożenia wniosku, poprawność formularza i reprezentacji podmiotu.

(akta kontroli: Tom I str.26-42, 47-142, Tom II str. 337-339)

⁶ <https://www.gov.pl/attachment/14df37ec-22f1-40a2-b090-0db1055ab01e>.

⁷ <https://www.gov.pl/attachment/8bee3365-3d02-498d-9fe7-527bc42c4bb1>.

⁸ <https://www.gov.pl/attachment/01f58ef6-2385-47d5-838c-0aeeaa0ee5bd>

Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił, że informację o możliwości ubiegania się o sfinansowanie zadania ze środków Funduszu uzyskał ze strony internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości. Prezes dodał, że od 2010 r. ciągle sprawdza i monitoruje strony internetowe Ministerstwa Sprawiedliwości, celem uzyskania jak najwięcej informacji dotyczących ustaw i rozporządzeń oraz ogłaszanych informacji dotyczących otwartych konkursów.

(akta kontroli: Tom I str. 421-436, Tom II str. 325-336)

6. Umowa (nr DFS-VII.7211.36.2020) zawarta została 8 marca 2021 r. i nie była dotychczas zmieniana. W zakresie jej przedmiotu zawarto, że jest nim realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przyczynom przestępczości, o których mowa w § 42 pkt 1-6 oraz pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 13 września 2017 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości⁹, określonych szczegółowo w złożonej przez Wykonawcę ofercie z 1 lutego 2021 r. (*o sumie kontrolnej b218-ca0d-0069*), w sposób zgodny z warunkami realizacji zadania zamieszczonymi we wskazanym wyżej ogłoszeniu o konkursie (§ 1 umowy).

Dotacja celowa na realizację przedmiotu umowy w latach 2021-2025 udzielona została w łącznej kwocie brutto 1 750 000 zł (tj. po 350 tys. zł rocznie). Ustalono, że dotacja na lata 2022-25 przekazywana będzie na podstawie umowy finansowej pomiędzy Dysponentem Funduszu a Wykonawcą - pod warunkiem rozliczenia i zatwierdzenia przez Dysponenta Funduszu odpowiedniego sprawozdania półrocznego z wykonania umowy za rok poprzedni.

Sposób i terminy przekazywania kolejnych transz dotacji określono w § 2 pkt. 7-11 umowy.

W złożonej przez Stowarzyszenie ofercie zadanie zatytułowane zostało jako „Bezpieczna sieć” i polegać miało na przeprowadzeniu szerokiej kampanii edukacyjno-informacyjnej, mającej na celu ukazanie znaczenia znajomości prawa przez obywateli w celu przeciwdziałania przestępczości w Internecie. Podanym miejscem jego realizacji był teren województwa podkarpackiego, jak również obszar całej Polski poprzez środki komunikacji elektronicznej tj. telewizji, Internetu, radia oraz prasy.

Według danych wskazanych w sprawozdaniu za I półrocze 2024 r.:

a) realizacja zakładanych rezultatów projektu przedstawiała się następująco:

- Zasięg materiałów kampanii edukacyjno-informacyjnej realizowanej w ramach projektu przedstawianych na portalu społecznościowym Facebook - osiągnięto poziom/wartość 719 041 tj. 90% z zakładanego poziomu/wartości docelowej 800 000 na podstawie danych eksportowanych z Facebooka do programu MS Excel;
- Liczba wyświetleń - indywidualnych wejść - na fanpage gdzie będą przedstawiane materiały kampanii edukacyjno-informacyjnej, która stanowić będzie integralną część projektu - osiągnięto poziom/wartość 70 654 tj. 71% z zakładanego poziomu/wartości docelowej 100 000 wyświetleń wg. licznika zamontowanego na stronie;
- Podniesienie poziomu wiedzy odbiorców działań projektu (użytkowników Facebooka, Instagrama oraz strony internetowej projektu) oraz uczestników spotkań merytorycznych online - osiągnięto poziom/wartość 671 172 tj. 84% z zakładanego poziomu/wartości docelowej 800000 ankiet przeprowadzonych wśród odbiorców projektu przez pierwsze i ostatnie sześć miesięcy projektu).

⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 683 ze zm., dalej rozporządzenie w sprawie FS.

b) realizacja zakładanych wskaźników produktów umowy przedstawiała się następująco:

- artykuły promujące bezpieczeństwo w Internecie oraz walkę z cyberprzestępczością - sporządzono 53 z planowanych 75 (co stanowi 71%)
- filmy promujące bezpieczeństwo w Internecie oraz walkę z cyberprzestępczością - sporządzono 90 ze 125 (72%).
- grafiki promujące bezpieczeństwo w Internecie oraz walkę z cyberprzestępczością - sporządzono 350 z 500 planowanych (70%)
- utworzono i utrzymywano stronę internetową i media społecznościowe projektu (100%),
- wywiady z ekspertami, prawnikami, społecznikami oraz aktywistami trzeciego sektora, których działalność związana jest bezpieczeństwem w Internecie oraz walką z cyberprzestępczością sporządzono 65 ze 100 planowanych (65%).

Zadania zostały zrealizowane w dotychczasowym zakresie określonym w umowie (ofercie) i w terminach zakładanych w harmonogramie projektu (wielkości roczne).

Wykazane w pierwszym półroczu 2024 roku wskaźniki (na poziomie przekraczającym 70%) oznaczają, że realizacja projektu nie jest zagrożona w perspektywie jego trwania przez kolejne trzy półrocza (tj. do końca 2025 roku).

Stowarzyszenie zorganizowało także trzy konferencje: 22 grudnia 2021 r., 7 grudnia 2022 r., 18 grudnia 2023 r.

Kwoty wydatków poniesionych przez beneficjenta w ramach dotychczasowej realizacji umowy dotacji wskazane zostały w punkcie 13 wystąpienia.

(akta kontroli: Tom I str. 47-142, Tom II str. 63-175, 201-210, 303-317, Tom III str. 2-284)

Monitorowanie rezultatów projektu dotyczyło badania odbioru treści przedstawianych na portalu społecznościowym facebook poprzez analizowanie zasięgu materiałów kampanii edukacyjno-informacyjnej i wyświetleń strony projektu. Monitoring nie uwzględniał tzw. „wejść” na stronę internetową projektu.

Metodologia badania zasięgu materiałów wytworzonych w trakcie projektu tj. filmów, grafik, artykułów, broszur polegała na śledzeniu i analizowaniu liczby osób, które „otworzyły” jakkolwiek zawartość z fanpage’a projektu Bezpieczna Sieć, a także ich interakcji względem poszczególnych zadań wykonanych w ramach projektu tj. tzw. „udostępnień”, „polubieni” i komentarzy. Wskaźnik ten uwzględniał liczbę unikalnych użytkowników – każda osoba była liczona jeden raz bez względu na to ile razy widziała treści projektu.

Z kolei wyświetlenia odnosiły się do liczby czynności mających na celu pokazanie treści projektu na ekranie odbiorcy. Wskaźnik wyświetleń uwzględniał każde „otwarcie” np. grafiki czy też wywiadu przez tego samego odbiorcę.

Jak wyjaśnił koordynator projektu, nie umieszczono na stronie projektu tzw. licznika wyświetleń – indywidualnych wejść na stronę, gdyż takie praktyki są coraz mniej stosowane. Dane dotyczące wejść na stronę projektu są dostarczane przez hosting¹⁰.

(akta kontroli: Tom II str. 166-184)

¹⁰ Hosting to usługa dzierżawy przestrzeni dyskowej, mocy obliczeniowej, łącza internetowego oraz innych zasobów serwerowych i usług, najczęściej na potrzeby stron internetowych i poczty e-mail. Klient firm hostingowych dzierżawi określone zasoby serwera zgodnie z warunkami umowy. W ramach wykupionych pakietów hostingowych klient ma prawo do korzystania z zasobów zgodnie z obowiązującymi limitami i ograniczeniami. Dostawca usługi ma obowiązek utrzymywania infrastruktury, która będzie to umożliwiać.

7. Według zapisów zawartych w pkt II.8.f oferty realizacja zadania ma wpłynąć na zwiększanie świadomości występujących zagrożeń w Internecie. Poprzez promocje, w mediach społecznościowych i na stronie internetowej, materiałów projektu tj. grafik, filmów, artykułów, wywiadów etc. zamieszczane informacje mają trafić do jak największej liczby odbiorców.

W Stowarzyszeniu nie oceniano dotychczas efektów prowadzonych działań, a rezultaty i produkty były wskazywane w sprawozdaniach składanych do Dysponenta Funduszu.

(akta kontroli: Tom I str. 47-142, Tom II str. 63-165, 176-210, 303-317)

8. W realizowanej w internecie kampanii edukacyjno-informacyjnej ukazano znaczenie znajomości prawa jako środka oddziałującego w przestrzeni wirtualnej, w celu zapobiegania cyberprzestępczości. Przykładowe tytuły filmów były następujące: *Przewodnik bezpiecznych zakupów online*, *Bezpieczna sieć dla seniorów*, *Bezpieczne hasła*, *Anonimowość i prywatność w internecie*, *Oszustwo na publicznej sieć wi-fi*.

Zorganizowane zostały trzy konferencje, które dotyczyły zagadnień związanych z bezpiecznym korzystaniem z sieci internetowej.

Konferencja pt. *Bezpiecznie w sieci* - zorganizowana została 22 grudnia 2021 r. w sposób zdalny za pomocą aplikacji MS Teams, transmisja na żywo była dostępna na profilu facebookowym projektu i tam też jest jej zapis audiowizualny (link: <https://bezpiecznasiec.net/konferencja-naukowa-pod-beezpiecznie-w-sieci/>).

W konferencji wzięło udział 41 osób, zarówno osoby fizyczne, jak i organizacje trzeciego sektora tj. przedstawiciele fundacji i stowarzyszeń. Liczba uczestników/odbiorców na profilu facebookowym wynosiła 771.

Konferencja pt. *Bezpieczna sieć* - zorganizowana została 7 grudnia 2022 r. w Podkarpackiej Szkole Wyższej im. Bł. Ks. Findysza w Jaśle i poświęcona była cyberbezpieczeństwu. W konferencji wzięło udział 116 osób, w tym uczniowie z liceum ogólnokształcącego w Kołaczycach, w Trzcinie, w Jedliczach, poza tym przedstawiciele samorządowców, służb mundurowych, organizacji pozarządowych.

Konferencja pt. *Cyberbezpieczeństwo – bądź bezpieczny w sieci* - zorganizowana została 18 grudnia 2023 r. w Zespole Szkół w Trzcinicy, w której wzięło udział 67 osób. Prelegentami byli psycholog, radca prawny i ekspert do spraw cyberprzemocy.

Szczegółowe opisy dotyczące postępu rzeczowego realizacji zadania, a w tym zorganizowanych konferencji Stowarzyszenie zamieszczało w sprawozdaniach za II półrocza lat 2021-23, przedkładanych do Ministerstwa Sprawiedliwości.

Na podstawie analizy wszystkich wykonanych zadań, tj. 90 filmów, 65 wywiadów, 53 artykułów, 350 grafik, 3 konferencji, broszury w trzech częściach zamieszczonych m.in. na stronie www.beezpiecznasiec.net ustalono, że odnosiły się one do użytkowników internetu, a ich tematyka dotyczyła świadomego postępowania podczas aktywności w cyberprzestrzeni i unikania oszustw.

(akta kontroli: Tom I str. 47-142, Tom II 63-175, 303-317, Tom III str. 2-216)

W dniu 1 sierpnia 2024 r. dokonano analizy zapisu danych ze strony internetowej <https://www.youtube.com/@bezpiecznasiec1594/videos> zawierającej zestawienie 156 filmów i wywiadów wyprodukowanych i opublikowanych w ramach Projektu.

Liczba wyświetleń poszczególnych utworów wynosiła od 4 (tytuł „Trolling”) do 1189 (tytuł „Dlaczego dajemy się oszukać w Internecie?”), a średnia ich wyświetleń 108. 14 utworów (tj. 9%) wyświetlonych zostało do 10 razy, 99 utworów (tj. 63,5%) wyświetlonych było od 11 do 50 razy, 15 utworów (tj. 9,6%) wyświetlonych zostało od 51 do 100 razy, 26 utworów (16,7%) wyświetlonych zostało od 101 do 1000 razy, a dwa utwory (1,3%) wyświetlono ponad 1001 razy.

(akta kontroli: Tom II str. 303-317)

Prezes Stowarzyszenia w sprawie działań podejmowanych w celu promocji zamieszczanych na portalu materiałów i monitorowania ich skutków, w szczególności w sytuacji niewielkiej liczby odsłon wyjaśnił, że materiały - produkty projektu „Bezpieczna sieć” umieszczane są na wszystkich możliwych portalach dla uzyskania największego zasięgu, tak aby dotarły do jak najliczniejszego grona użytkowników tych stron. Prezes dodał, że projekt trwa, a całkowite rozliczenie dotacji nastąpi na jego zakończenie tj. 31 grudnia 2025 r.

(akta kontroli: Tom III str. 442-452)

9. Umowa nie zawierała postanowień w zakresie zobowiązania Stowarzyszenia do przedstawienia szczegółowego planu promocji realizowanych zadań.

Według zapisów §7 pkt 2 lit. b) umowy przygotowane materiały, przed ich publikacją, drukiem i dystrybucją, powinny być przekazywane drogą mailową do akceptacji Dysponenta Funduszu. Materiały musiały uzyskać akceptację pod względem wizualnym i merytorycznym. Niezgłoszenie przez Dysponenta Funduszu uwag do propozycji otrzymanej od Stowarzyszenia, najpóźniej w terminie 5 dni roboczych od daty otrzymania, będzie uznane za akceptację proponowanego materiału. W przypadku braku akceptacji wykonawca powinien w terminie 3 dni roboczych skorygować przedstawione materiały. W przypadku nieprawidłowego skorygowania przez Wykonawcę przedstawionych materiałów był on zobowiązany do dokonania każdej kolejnej korekty w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania informacji od Dysponenta Funduszu o ponownym braku akceptacji. Brak akceptacji materiałów może skutkować uznaniem danego wydatku jako koszt niekwalifikowalny.

Na podstawie analizy danych na stronie internetowej¹¹ ustalono, że;

- spośród 90 filmów 4 zostały opublikowane przed uzyskaniem akceptacji od dysponenta Funduszu, dotyczyło to filmów opublikowanych w 2021 r.: *Oszustwo metodą na Blika*, *Jak wygląda oszustwo nigeryjskie*, *Przestępstwa związane z podszywaniem się pod urząd skarbowy*, *Każdy z nas może paść ofiarą cyberprzestępstwa*. Z wyjaśnień koordynatora programu wynikało, że filmy te były dodawane na platformę YouTube w celu akceptacji Ministerstwa Sprawiedliwości. Do dnia otrzymania akceptacji filmy te były w tzw. statusie prywatnym, co oznaczało, że były dostępne tylko dla osób posiadających uprawnienia do ich oglądania. Po uzyskaniu akceptacji filmy te były przedstawiane na tryb publiczny. Data uwidoczniona jako dodania filmu jest datą jego pierwotnego umieszczenia w trybie prywatnym. Proces akceptacji filmów od 2022 r. został zmieniony i polegał na przekazaniu na Google Drive lub specjalnie wyłączony z użytku kanał na YouTube.

- spośród 65 wywiadów jeden z nich pt. *Cyberbezpieczeństwo a przedsiębiorcy* został opublikowany w internecie bez uzyskania akceptacji Dysponenta Funduszu, co koordynator projektu wyjaśnił tym, że pochodzi on z 2021 r. z początku trwania projektu i był wysłany do akceptacji z jego prywatnej skrzynki e-mail. Wiadomości te zostały usunięte przez dostawcę usługi poczty, co uniemożliwia uzyskanie kopii wiadomości z akceptacją,

¹¹ <https://bezpiecznasiec.net/o-projekcie/>

- 53 artykuły uzyskały akceptację MS,
- 350 opublikowanych grafik zostało przesłanych do Dysponenta, w tym analizą objęto 235 z nich (tj. 67%) i uzyskały one akceptację,
- 3 wydania broszury uzyskały akceptację.
(akta kontroli: Tom I str. 47-142, Tom II str. 63-165, 176-200, 251-259, 303-317, Tom III str. 219-284)

10. Badana umowa dotacji nie dotyczyła pomocy postpenitencjarnej oraz pomocy pokrzywdzonym przestępstwem.

11. Umowa nie przewidywała finansowego udziału Stowarzyszenia w realizację jej przedmiotu (tzw. wkładu własnego). Nakładów innych niż pochodzące ze środków dotacji Stowarzyszenie według ostatniego sprawozdania (za I półrocze 2024 r.) nie ponosiło.

(akta kontroli: Tom I str. 47-142, Tom III str. 114-168)

12. W umowie ustalono, że dotacja na rok 2021 przekazana zostanie w kwocie 350 tys. zł, a na lata 2022-25 przekazywana będzie na podstawie umowy finansowej pomiędzy Dysponentem Funduszu a Wykonawcą - pod warunkiem rozliczenia i zatwierdzenia przez Dysponenta Funduszu sprawozdania półrocznego z wykonania umowy za rok poprzedni (za I półrocze).

Do dnia zakończenia okresu sprawozdawczego za I półrocze 2024 r. Stowarzyszenie otrzymało łącznie 15 transz dotacji po 87 500 zł, co łącznie stanowiło kwotę 1 312 500 zł (tj. 75% wartości projektu).

Transze były przekazywane w kwotach i terminach określonych w umowie, z zastrzeżeniem trzech poniższych przypadków, tj.:

- III transzy za 2022 rok (przekazana została 6 lipca, a termin w umowie określony był do 30 czerwca),
- I transzy za 2024 rok (przekazana została 2 lutego, a termin w umowie określony był do 14 stycznia; umowę finansową na 2024 rok zawarto 23 listopada 2023 r.),
- II transzy za 2024 rok (przekazana została 16 kwietnia, a termin w umowie był do 31 marca).

Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił, że w przypadku III transzy za 2022 rok - Stowarzyszenie pismem z 30 czerwca 2022 r. wyraziło zgodę na zapytanie telefoniczne Dysponenta Funduszu - na przesunięcie terminu jej wpłaty do 15 lipca. Prezes nie wskazał powodów opóźnień w przekazaniu przez Ministerstwo transz należnych za 2024 rok.

(akta kontroli: Tom I str. 47-142, 314-337, Tom II str. 3-62, 325-336, 340-342)

13. Według sprawozdania za I półrocze 2024 r. złożonego do MS w dniu 15 lipca 2024 r. dotychczasowe wydatki kwalifikowalne w projekcie stanowiły kwotę 1 099 739,91 zł, co stanowiło 62,8% jego wartości, w tym koszty kwalifikowalne w poszczególnych grupach wydatków wynosiły:

- organizowanie oraz przeprowadzanie akcji i przedsięwzięć informacyjnych - kwotę 731 099,92 zł (66,48%);
- koszty administracyjne - kwotę 291 640 zł (26,52%),
- finansowanie przygotowania, druku oraz kolportaż publikacji związanych z prawami osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz zapobieganie przestępczości np.: broszury 40 000 zł (3,64%);

- tworzenie, wzmacnianie i rozbudowa sieci pomocy ofiarom przestępstw, zapobieganiu przestępczości oraz pomocy postpenitencjarnej - kwotę 27 999,99 zł (2,55%);
- organizowanie lub zlecanie organizacji konferencji, seminariów - kwotę 9000 zł (0,82%).

W ww. pozycji dot. organizowania oraz przeprowadzania akcji i przedsięwzięć informacyjnych sfinansowane zostały koszty:

- wynagrodzenia osób zaangażowanych za merytoryczne przygotowanie materiałów do produkcji: filmów, grafik, wywiadów i artykułów prasowych - kwota 385 400 zł (35,04% dotychczasowych kosztów kwalifikowalnych projektu);
- produkcji filmów - kwota 150 000 zł (13,64%),
- przeprowadzonych wywiadów - kwota 88 500 zł (8,05%);
- produkcji grafik - kwota 69 199,92 zł (6,29%)
- artykułów prasowych - kwota 38 000 zł (3,46%).

(akta kontroli: Tom III str. 73-216)

Analizie poddano dokumenty i operacje finansowe (rachunki, faktury) dotyczące wydatków innych niż administracyjne. Stanowiły one kwotę 808 099,91 zł i obejmowały 178 dokumentów księgowych.

Na podstawie tej analizy wraz z powiązanymi z nimi umowami stwierdzić należy, że:

- były one związane z realizowanymi zadaniami,
- zostały należycie udokumentowane (były powiązane i wynikały z zawartych umów),
- zostały faktycznie poniesione w okresie realizacji zadania wskazanym w umowie dotacji (co potwierdzają przelewy z rachunku bankowego projektu i zapisy na kontach księgowych),
- były one przewidziane w kosztorysie projektu i nie przekroczyły przewidzianych kosztów jednostkowych danego produktu lub stawki za roboczogodzinę pracy merytorycznej.

Koszty pracy merytorycznej w latach 2021-2024 (I półrocze) dotyczyły wynagrodzenia dla trzech osób, w tym [...] pracował tylko w 2021 roku, a od 2022 roku merytoryczną pracę świadczą tylko dwie osoby, tj.: [...] i [...].

Z osobami świadczącymi usługę pracy merytorycznej Stowarzyszenie zawierało umowy zlecenia, z zastrzeżeniem osobistego jej świadczenia.

Rachunki i faktury wystawiane były przez pracujące na rzecz Projektu osoby na podstawie miesięcznych rozliczeń czasu pracy - jako iloczyn podawanych przez nich godzin i stawki wskazanej w umowie.

Pani [...] w kontrolowanym Projekcie, wg. sprawozdań półrocznych do czerwca 2024 r., wykazała koszty wynagrodzeń w wysokości 212 750 zł (za łącznie 4255 godzin pracy), w tym: w roku 2021 (od maja) wykazała zaangażowanie na poziomie 755 godzin i uzyskała wynagrodzenie w wysokości 37 750 zł, i w latach następnych odpowiednio: 1310 godzin i 65 500 zł, 1450 godzin i 72 500 zł, 740 godzin i 37 000 zł (do czerwca 2024).

Pani [...] zaangażowana była także w innych projektach realizowanych przez Stowarzyszenie i finansowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, tj.:

- od 1 lipca 2020 r. do 31 grudnia 2021 r. - projekt „Udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, świadkom oraz osobom im najbliższym”;

- od 3 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2025 r. - projekt „Okręgowy Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Prześiępstwem w Krośnie wraz z Lokalnymi Punktami”.

W obu ww. projektach wykonywała pracę tzw. Osoby Pierwszego Kontakt, a w 2021 r. pełniła także całodobowy dyżur telefoniczny.

Według danych dotyczących kosztów wykazanych w sprawozdaniach półrocznych pani [...] w projekcie pn. „Udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przępstwem, świadkom oraz osobom im najbliższym” - w okresie od marca do grudnia 2021 r. - rozliczyła kwoty obejmujące 2 641 godzin dyżuru osoby pierwszego kontaktu oraz 4 689 godzin dyżuru telefonicznego, co łącznie obejmowało 24 godziny na dobę¹², w całym okresie od marca do grudnia.

Czas pracy wynikający z rachunków wystawianych w kontrolowanym projekcie Bezpieczna Sieć za okres od maja (wystawienie pierwszego rachunku) do grudnia 2021 r. wykraczał zatem poza wymiar doby (24 godziny) i miesiąca (maksymalnie 744 godziny). W obu projektach w okresie od maja do grudnia, rozliczono miesięcznie - od 774 (za maj) do 894 godzin pracy (za grudzień).

W okresie od stycznia 2022 do czerwca 2024 r. średni miesięczny wymiar czasu pracy [...] w dwóch projektach (kontrolowanym i równolegle prowadzonym) wyniósł 306 godzin¹³ (minimalnie 134 godziny w marcu 2024 r., a maksymalnie 470 godzin w grudniu 2022 roku, co oznacza zakres od 4 do 15 godzin pracy każdego dnia miesiąca).

(akta kontroli: Tom II str. 269-302, 343-362, Tom III str. 306-404)

W założeniach oferty Stowarzyszenia, stanowiącej załącznik do umowy, wymiar zaangażowania do realizacji zadania dla [...] zakładano na poziomie ok. 60 godzin miesięcznie.

[...] w sprawie jej zaangażowania w Projekt zeznała m.in., że Ministerstwo nie ingerowało w rozszerzenie składu osobowego i kadrowego poprzez zmianę oferty ponieważ informowało Koordynatora projektu, że ważny jest tylko efekt końcowy Projektu w formie rezultatów i produktów wykazany w harmonogramie, a nie to ile osób nad tymi zadaniami pracuje.

[...] Jestem osobą samotną to mogę sobie okresowo pozwolić na zwiększony wymiar czasu pracy.

W dodatkowych wyjaśnieniach dotyczących czasu jej pracy [...] podała, że przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą może zawierać dodatkowo umowy zlecenia, umowy o dzieło czy umowy o pracę. [...] Umowa zawarta pomiędzy firmami w żaden sposób nie ogranicza czasu wykonywania pracy oraz nie reguluje tego Kodeks pracy. Dodała, że nigdy nie zgłaszała potrzeby ograniczenia wymiaru obowiązków nakładanych przez Stowarzyszenie Przeworsk - Powiat Bezpieczny w realizowanych projektach, i że [...] poświęciła swoje życie osobiste w całości dla udzielania wsparcia i pomocy osobom pokrzywdzonym, świadkom oraz osobom im najbliższym, a także osobom będącym potencjalnie zagrożonych w działaniach przępczych w Internecie.

(akta kontroli: Tom I str. 47-142, 235-312, 421-436, Tom II str. 318-324)

¹² Z zastrzeżeniem, że w sierpniu i październiku 2021 r. rozliczono po 737 godzin pracy z 744 jakie obejmowały te miesiące (tj. po 7 godzin mniej).

¹³ Bez uwzględnienia realizowanego od 1 września 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. projektu finansowanego przez Narodowy Instytut Wolności - „Rozwój instytucjonalny Stowarzyszenia Przeworsk – Powiat Bezpieczny” ponieważ sprawozdania z tego projektu nie zawierały danych dotyczących wymiaru pracy zaangażowanych osób.

Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił, że nikt w Ministerstwie nie kwestionował [...], że podczas dyżuru telefonicznego przez osobę pierwszego kontaktu nie można wykonywać innych czynności jak np. pracy merytorycznej w innych projektach. [...] Godziny dyżurów osobistych pod telefonem, pod którym pozostawał pracownik do dyspozycji Koordynatora ażeby można było obsłużyć osoby pokrzywdzone przez telefon był zawsze w pełnej gotowości udzielić natychmiastowej pomocy wsparcia oraz informacji dla pokrzywdzonego, który po godzinach pracy Ośrodka i Punktów Pomocy mógł uzyskać bezpośrednią pomoc.

(akta kontroli: Tom II str. 325-339)

14. Stowarzyszenie posiadało wyodrębniony rachunek do obsługi dotacji (rachunek nie posiadał powiązanej z nim karty). Wszystkie wydatki ponoszone były za jego pośrednictwem (w formie przelewów). Nie stwierdzono przypadku wypłaty gotówki z tego rachunku.

Dla rozliczenia kosztów administracyjnych zadania finansowanych ze środków dotacji założony został odrębny rachunek bankowy, na który dokonywano przelewów w miesięcznej wysokości ok. 7290 zł (tj. 1/12 część rocznego ryczałtu kosztów administracyjnych zadania w wysokości 87 500 zł). Z tego rachunku pokrywane były wydatki, o których mowa w pkt. 17 wystąpienia.

Prezes wyjaśnił, że Dysponent Funduszu nie wymagał oddzielnego konta dotyczącego kosztów administracyjnych, a Umowa w żadnym punkcie nie zobowiązywała Stowarzyszenia do oddzielnego prowadzenia konta kosztów administracyjnych. Stowarzyszenie dokumentuje wydawanie środków na cele administracyjne, chociaż z tego obowiązku jest zwolnione zgodnie z zapisem umowy w § 9 pkt 8.

(akta kontroli: Tom II str. 3-62, 343-351, 363-475, Tom III str. 364-383, 442-452)

15. Stowarzyszenie prowadziło wyodrębnioną ewidencję księgową środków dotacji. Rachunkowość prowadzona była przez Biuro Rachunkowe Silver z Przeworska¹⁴. Umowę w tej sprawie zawarto 8 marca 2021 r. i dotyczyła ona obsługi księgowej w latach 2021-25.

Na potrzeby realizacji umowy zostały założone: dziennik księgowy (o nazwie „UMOWA DFS-VII.7211.3”) oraz dwa konta księgowe zespołu 4 (tj. koszty merytoryczne zadania finansowane ze środków dotacji 01-01 i koszty administracyjne zadania finansowane ze środków dotacji 02-01).

(akta kontroli: Tom II str. 337-339, 343-362, Tom III str. 218, 364-383, 427-452)

16. Dowody księgowe spełniały wymagania określone w art. 21 i 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz były opisane zgodnie z postanowieniami umowy dotacji (§ 9 pkt 5 i 6) i załącznikiem nr 5 do tej umowy. Opisy zawierały też informację o współfinansowaniu zadań z Funduszu Sprawiedliwości oraz sposób ich ujęcia w księgach rachunkowych i wskazanie numeru ewidencyjnego w dzienniku. Informowano także, że wydatki ponoszone były bez stosowania zapisów ustawy prawo zamówień publicznych.

(akta kontroli: Tom II str. 201-210, 269-302, Tom III str. 306-383)

¹⁴ [...].

17. Koszty administracyjne w umowie wyliczone zostały ryczałtowo w wysokości 87,5 tys. zł rocznie, bez możliwości zwiększenia tej kwoty. Koszty te nie mogły jednocześnie przekroczyć 25% wartości kosztów kwalifikowalnych (w ujęciu rocznym), pod rygorem uznania przekroczenia za koszty niekwalifikowalne. Rozliczanie kosztów administracyjnych następowało w wysokości 1/12 rocznej wysokości z zastrzeżeniem, że po podpisaniu umowy Wykonawcy przysługuje prawo do refundacji kosztów administracyjnych w wysokości odpowiedniej do ilości miesięcy, w których realizował zadanie (tj. od marca 2021 r.).

Zgodnie z regulacjami § 4 umowy mogły być one poniesione (w szczególności) na:

- a) wynagrodzenie koordynatora zadania;
- b) usługi księgowe;
- c) koszty wynajmu i utrzymania biura (w tym czynsz), opłaty za media;
- d) usługi pocztowe i kurierskie, koszty korzystania z telefonu (stacjonarnego, komórkowego), Internetu;
- e) koszty bankowe;
- f) materiały biurowe.

Analiza wyciągów bankowych i księgowień na koncie analitycznym dotyczącym kosztów administracyjnych wykazała, że ponoszone wydatki dotyczyły katalogu spraw objętych ww. § 4 umowy (z zastrzeżeniem przelewu dokonanego w grudniu 2023 r. na kwotę 46 750 zł - opis ustaleń w dalszej części tego punktu).

Według rozliczeń ujętych w sprawozdaniach (za II półrocza) do końca 2023 r. wynika, że koszty administracyjne wynosiły:

- w 2021 r. - kwotę 72 900 zł, co stanowiło 25,64% kosztów kwalifikowalnych (284 299,91 zł),
- w 2022 r. - kwotę 87 500 zł, co stanowiło 25,17% kosztów kwalifikowalnych (347 700 zł),
- w 2023 r. - kwotę 87 500 zł, co stanowiło 25% kosztów kwalifikowalnych (350 000 zł).

Powyższe oznaczało, że udział kosztów administracyjnych w latach 2021 i 2022 przekroczył 25% w ogólnej wartości kosztów kwalifikowalnych o odpowiednio 0,64% i 0,17% (tj. o 1825,02 zł i o 575 zł). Kwoty te zostały zwrócone w wyniku postępowań administracyjnych wszczynanych z urzędu przez Dysponenta Funduszu, co opisano w punkcie 24 wystąpienia.

Dowody księgowe dotyczące wydatków administracyjnych nie były opisywane w sposób wskazany w punkcie 16 wystąpienia. Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił, że koszty administracyjne nie podlegają rygorom wydatków merytorycznych. Są one ryczałtem, który należy się organizacji odpowiednio do kosztów kwalifikowalnych i nie więcej niż w proporcji 25% kosztów ogólnych.

Analiza wydatków dokonywanych z rachunku bankowego dla rozliczenia kosztów administracyjnych (opisanego w punkcie 14 wystąpienia) wykazała, że:

- w 2021 roku wydatki wyniosły 72 770,54 zł (dodatkowo kwota 1825,02 zł została zwrócona przez Stowarzyszenie wraz z odsetkami w wyniku kontroli administracyjnej w 2022 roku),
- w 2022 r. wydatki wyniosły 70 745,06 zł (dodatkowo kwota 575 zł została zwrócona przez Stowarzyszenie wraz z odsetkami w wyniku kontroli administracyjnej w 2023 r.),
- w 2023 r. wydatki zaksięgowane na koncie wyniosły 104 924,92 zł z zastrzeżeniem, że z wyciągu dotyczącego grudnia 2023 r. wynika, że 15 grudnia 2023 r. dokonany

został przelew na rachunek podstawowy Stowarzyszenia na kwotę 46 750 zł tytułem „wpłata własna przelew internetowy”. Bez uwzględnienia tego przelewu wydatki administracyjne z konta za ten rok wynoszą 58 174,92 zł.

Prezes Stowarzyszenie w sprawie ww. przelewu z rachunku kosztów administracyjnych na kwotę 46 750 zł wyjaśnił, że przelana kwota z wyodrębnionego rachunku administracyjnego projektu na rachunek główny stanowiła uzupełnienie wydatków potrzebnych do realizacji zadania na poziomie merytorycznym, co było podyktowane przez wzrost cen na towary i usługi od 2021 r., tak aby zapewnić ciągłe i płynne działanie w dziedzinie merytorycznej projektu, a wcześniej koszty te zostały pokryte z konta podstawowego. Wzrost cen od 2021 r., podyktował także wzrost kosztów administracyjnych, które to koszty zaplanowano w projekcie - w ofercie na poziomie roku 2020.

Dalszy opis ustaleń i wyjaśnienia Prezesa w sprawie rozliczenia kosztów administracyjnych zawarto w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: Tom I str. 47-142, 372-408, Tom II str. 3-62, 201-210, Tom III str. 2-216, 364-404, 427-452)

18. Stowarzyszenie nie opracowywało procedur wydatkowania środków publicznych pochodzących z dotacji przewidzianych dla podmiotów, które nie są zobligowane do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych.

W okresie 2021-2024 (I półrocze) Stowarzyszenie nie ponosiło wydatków uzasadniających stosowanie Prawa zamówień publicznych.

Koordinator projektu odnośnie działań stosowanych dla zachowania trybu konkurencyjnego przedstawił posiadane przez niego notatki sporządzone na okoliczność rocznego rozeznania cenowego rynku dotyczącego przeprowadzania wywiadów i produkcji filmów na temat cyberbezpieczeństwa w ramach projektu Bezpieczna Sieć. Przedział cenowy wykazywany w tych notatkach był równy lub wyższy z kosztem jednostkowym wywiadu i filmu wskazanym w umowie. Nie było jednocześnie przypadków zaproponowania ceny brutto niższej niż w kosztorysie oferty.

Koordinator projektu oświadczył także, że przed przystąpieniem do czynności zlecających napisanie artykułów, wyprodukowanie grafik i broszur stosował rozeznanie rynku poprzez analizę katalogów i cenników dostępnych na stronach internetowych oraz przez telefoniczne rozmowy. Czynności tych nie dokumentował.

(akta kontroli: Tom I 409-420, Tom II str. 337-339, 343-362)

19. Zgodnie z postanowieniami § 11 umowy (dotyczącego sprawozdawczości i rozliczenia dotacji) Stowarzyszenie zobowiązane było do przysyłania:

- pełnego wyciągu bankowego (w terminie do 10 następnego miesiąca);
- informacji kwartalnych wg załącznika nr 4 (w terminie do 15 następnego miesiąca);
- sprawozdania¹⁵ z wykonania umowy wg załącznika nr 2 (w terminie do 15 lipca za I półrocze i do 15 stycznia za II półrocze roku poprzedniego).

Stowarzyszenie ww. sprawozdania i informacje przesłało do Dysponenta Funduszu w wymaganej umową formie i we wskazanych tam terminach.

(akta kontroli: Tom I str. 47-142, Tom II str. 3-62, Tom III str. 2-216, 364-404)

¹⁵ Sprawozdania obejmowały okresy półroczne.

21. Stowarzyszenie było zobowiązane do zwrotu Dysponentowi Funduszu niewykorzystanej kwoty dotacji za dany rok w terminie do 15 stycznia następnego roku (§ 12 umowy).

Ze sprawozdania za II półrocze roku 2021 wynikało, że dotacja wykorzystana została w wysokości 284 299,91 zł. Niewykorzystana część w wysokości 65 700,09 zł została zwrócona na konto Dysponenta Funduszu przelewem z 12 stycznia 2022 r.

Ze sprawozdania za II półrocze roku 2022 wynikało, że dotacja wykorzystana została w wysokości 347 700 zł. Niewykorzystana część w wysokości 2300 zł została zwrócona na konto Dysponenta Funduszu przelewem z 12 stycznia 2023 r.

Dotacja przekazana w roku 2023 wykorzystana została w pełnej wysokości tj. 350 000 zł.

(akta kontroli: Tom I str. 47-142, Tom II str. 3-62, Tom III str. 2-216, 364-404)

22. Stowarzyszenie przekazało kompletne sprawozdania z wykonania umowy za lata 2021-2024 (I półrocze) wg załącznika nr 2 w terminie do 15 lipca (za I półrocze) i do 15 stycznia (za II półrocze roku poprzedniego).

Ministerstwo dotychczas¹⁶ sześciokrotnie, tj. po każdym rozliczonym półroczu (oprócz I półrocza 2021 r.), zwracało się o przesłanie wskazanych bądź wszystkich dokumentów księgowych objętych danym sprawozdaniem. Stowarzyszenie w wyznaczonym terminie przesłało łącznie kopie 78 dokumentów księgowych na kwotę wydatków 387 435,95 zł brutto.

Ministerstwo kierowało do Stowarzyszenia pisma informujące o dokonanie korekt w sprawozdaniach dotyczących m.in.: postępu rzeczowego realizacji zadania, udokumentowania osiągniętych rezultatów i produktów zadania, przekazanie nośników elektronicznych, na których utwalono opracowane utwory, korekty wykazanych w sprawozdaniu terminów zapłaty rachunków (inny niż na przelewie), uzupełnienia danych dotyczących numerów księgowych dokumentów, korekty sumy kontrolnej. Stowarzyszenie we wskazanych terminach uzupełniło lub skorygowało sprawozdania.

Termin realizacji umowy upływa 31 grudnia 2025 r., w związku z tym nie nastąpiło jej końcowe rozliczenie.

(akta kontroli: Tom I str. 357-408, Tom II str. 201-250, Tom III str. 2-216, 364-404)

23. Stowarzyszenie nie prowadziło pomiaru efektywności realizowanych zadań, w tym np. zewnętrznej ewaluacji ich skuteczności. W umowie nie sformułowano takiego zobowiązania dla Beneficjenta.

(akta kontroli: Tom I str. 47-142, Tom II str. 166-200, Tom III str. 297-305)

24. Dysponent Funduszu trzykrotnie wszczynał z urzędu postępowania administracyjne w sprawie kontroli prawidłowości wydatkowania dotacji w celu określenia kwoty przypadającej do zwrotu i terminu od którego nalicza się odsetki, i tak:

- 16 lutego 2022 r. wszczęto postępowanie administracyjne oznaczone numerem sprawy DFS-VII.7241.24.2022 r. w związku z nadmiernie pobranymi kosztami administracyjnymi w kwocie 1825,02 zł. W dniu 30 marca 2022 r. Stowarzyszenie

¹⁶ Według stanu na 20 lipca 2024 r.

zwróciło 1825,02 zł wraz z odsetkami (tj. 154 zł) na konto dysponenta funduszu. Stowarzyszenie uregulowało odsetki w nadmiernej wysokości w związku z powyższym na konto Stowarzyszenia zwrócono kwotę 1 zł. W związku z powyższym Minister Sprawiedliwości umorzył w całości to postępowanie administracyjne.

- 15 lutego 2023 r. wszczęto postępowanie administracyjne oznaczone numerem sprawy DFS-VII.7241.24.2022 z uwagi na nadmiernie pobrane koszty administracyjne w wysokości 575,00 zł w stosunku do wydatków kwalifikowanych. W dniu 12 stycznia 2023 r. Stowarzyszenie zwróciło na konto Dysponenta Funduszu nadmiernie pobrane koszty administracyjne w wysokości 767 zł, które po analizie sprawozdania i weryfikacji wydatków kwalifikowanych były zawyżone o 192 zł. W związku z powyższym na konto Stowarzyszenia zostało zwrócone 192 zł. Decyzją Ministra Sprawiedliwości z 14 marca 2023 r. ww. postępowanie administracyjne zostało w całości umorzone.

- pismem z 15 lutego 2024 r. Minister Sprawiedliwości poinformował Stowarzyszenie o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego oznaczonego numerem sprawy DFS-VII.7241.24.2022 w sprawie kontroli prawidłowości wydatkowania dotacji otrzymanej na 2023 r. z Funduszu Sprawiedliwości. W tej sprawie trzykrotnie wyznaczono nowy termin załatwienia sprawy, tj. 15 maja 2024 r., 15 czerwca 2024 r., 15 lipca 2024 r. Na dzień zakończenia czynności kontrolnych sprawa nie została załatwiona.

(akta kontroli: Tom I str. 372-408, 437)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wynagrodzenie wypłacone w 2021 r. za merytoryczne przygotowanie materiałów do produkcji: filmów, grafik, wywiadów i artykułów prasowych dla [...] w wysokości 37 050 zł (za 741 godzin) było niegospodarne oraz naruszało zasadę racjonalności i efektywności wydatków w Projekcie.

Wynagrodzenie całkowite dla [...] za pracę merytoryczną w Projekcie od maja do grudnia 2021 roku wyniosło 37 750 zł i obejmowało 755 godzin (wg. stawki 50 zł za godzinę).

W 2021 roku [...] rozliczała także koszty pracy we wcześniej rozpoczętym¹⁷ przez Stowarzyszenie projekcie pn. „Udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, świadkom oraz osobom im najbliższym”.

W projekcie tym rozliczała koszty osobistego świadczenia pracy jako osoba pierwszego kontaktu oraz koszty pełnionego dyżuru telefonicznego, które łącznie obejmowały czas całego miesiąca (z zastrzeżeniem sierpnia i października gdzie rozliczono po 737 z 744 godzin tj. po 7 godzin mniej).

Tym samym czas pracy rozliczany w projekcie Bezpieczna Sieć przekraczał już wymiar czasu całego miesiąca w wymiarze od 30 do 150 godzin. Przekroczenie całkowitej liczby godzin w poszczególnych miesiącach wynosiło: w maju 30 godzin, w czerwcu 30 godzin, w lipcu 85 godzin, w sierpniu 103 godziny, we wrześniu 130 godzin, w październiku 113 godzin, w listopadzie 100 godzin i w grudniu 150 godzin. Łączne przekroczenie czasu pracy za okres od maja do grudnia 2021 roku wyniosło 741 godzin.

¹⁷ Realizowany od lipca 2020 roku.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że wydatki te nie spełniają wymogu racjonalności gospodarczej i efektywności, a przez to ich kwalifikowalności do realizacji zadań będących przedmiotem kontrolowanej umowy. Naruszają one tym samym zasady określone w § 3 ust. 9 pkt b) umowy dotacji stanowiące, że wydatki dla ich kwalifikowalności winny być m.in. racjonalne, efektywne, faktycznie poniesione w okresie realizacji zadania oraz udokumentowane. Skutkiem tej nieprawidłowości, przewidzianym w § 3 ust. 10 umowy, jest uznanie tej części dotacji za wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem i podlegającą zwrotowi, na zasadach określonych w § 13 umowy.

Działanie takie jest także sprzeczne z regulacjami wynikającymi z § 5 pkt 12 i 13 ogłoszenia o VIII otwartym konkursie ofert, w wyniku którego zawarto umowę oraz przepisu art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych¹⁸ - które stanowią, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny z zachowaniem zasady optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Zgodnie z § 13 umowy stwierdzenie zgodności wykorzystania dotacji zgodnie z przeznaczeniem, jej należność i wysokość pobrania należą do obowiązków Dysponenta Funduszu. Zapis ten stanowi, że w razie stwierdzenia przez Dysponenta Funduszu okoliczności, że otrzymana dotacja wykorzystana została niezgodnie z przeznaczeniem, została pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości, Dysponent Funduszu niezwłocznie zawiadomi na piśmie o tym fakcie Wykonawcę, wzywając go do zwrotu tej części dotacji, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, nienależnie udzielona lub pobrana w nadmiernej wysokości.

Pani [...] wyjaśniła w tej sprawie, że przedkładanie rozliczeń czasu pracy Firmy Konsultingowej mgr [...] odbywało się w oparciu o zawarte umowy na świadczenie usług. Podała, że czas pracy wykorzystywała w sposób efektywny i racjonalny oraz celowy, do którego to czasu Koordynatorzy projektów nigdy nie wnosili zastrzeżeń. Wykonywałam pracę w sposób, który umożliwiał mi realizację zadań w terminach wynikających z wcześniejszych zaciągniętych zobowiązań.

[...] Zakres pracy dotyczący udzielenia pomocy osobom pokrzywdzonym opiewał dyżury w Ośrodku, a dyżur pod telefonem rozpoczynał się od momentu zakończenia pracy w ostatnim punkcie pomocy do czasu otwarcia w następnym dniu punktu pomocy. Ten czas był czasem telefonicznego dyżuru.

Dokonane wyliczenia dotyczące kosztów w projekcie Bezpieczna sieć jako godzin pracy merytorycznej są prawidłowe, ponieważ czas ten przepracowałam zgodnie z Umową.

Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił w tej sprawie, że Pani [...] w 2021 r. prowadziła własną działalność gospodarczą pod nazwą Firma Konsultingowa mgr [...] i to z jej firmą były zawierane umowy na świadczenie usług jako osoba pierwszego kontaktu oraz prace w innym projekcie.

Podczas rozmów z Ministerstwem Sprawiedliwości [...] zapewniano mnie, że w czasie dyżuru telefonicznego można wykonywać inne czynności jak np. pracę merytoryczną w innych projektach uwzględniając zasadę pierwszeństwa w pomocy osobom pokrzywdzonym - musi udzielić wsparcia i informacji na temat pomocy dla nich, ponieważ jest w dyspozycji w tym projekcie. Do składanych informacji oraz sprawozdań z wykonanie poszczególnych projektów, Dysponent Funduszu Sprawiedliwości nigdy nie wnosił zastrzeżeń.

¹⁸ t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.

[...] Umowy zlecenia, firma z firmą na wykonanie poszczególnych usług nie reguluje kodeks pracy. Wymiar czasu pracy na umowie zlecenia pomiędzy firmami nie jest w żaden sposób ograniczony. Pani [...] w tym okresie prowadziła działalność gospodarczą.

W działalność gospodarczą Firmy Konsultingowej nie mamy prawa ingerować, firma ta wykonywała swoje powierzone zadanie przez Stowarzyszenie w sposób niebudzący jakichkolwiek zastrzeżeń.

(akta kontroli: Tom I str. 26-42, 47-142, 168-173, 282-312, 421-425, Tom II str. 262-268, 318-324, 325-339, Tom III str. 28-216, 306-404)

Najwyższa Izba Kontroli stoi na stanowisku, że wykazywanie niemożliwej do zrealizowania liczby godzin pracy jednego pracownika, w wymiarze przekraczającym dobę i nieprzerwanie przez osiem miesięcy (maj-grudzień 2021 roku), może wskazywać na intencjonalne zawyżanie czasu poświęcanego na realizację projektów finansowanych ze środków Funduszu Sprawiedliwości w celu nieuprawnionego osiągania przychodów z tego tytułu. Potwierdzanie takich rozliczeń oraz dokumentujących ich dowodów księgowych przez koordynatora projektu oraz Prezesa Stowarzyszenia było działaniem nieracjonalnym i niegospodarnym.

Wbrew wyjaśnieniom Prezesa Stowarzyszenia o braku zastrzeżeń Dysponenta Funduszu do rozliczeń Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że Pani [...] rozgraniczała koszty (czas) dyżuru telefonicznego i koszty (czas) pracy świadczonej jako osoba pierwszego kontaktu i ograniczała je do 24 godzin na dobę.

Praca wykazywana w kontrolowanym projekcie Bezpieczna Sieć wykraczała już poza ten wymiar, a zatem uznać należy, że środkami Funduszu Sprawiedliwości finansowano dwukrotnie wynagrodzenie za ten sam czas.

2. Stowarzyszenie nie zrealizowało obowiązku nabycia praw autorskich i zależnych w 49 spośród 51 przypadków umów dotyczących produkcji grafik, przeprowadzania wywiadów i napisania artykułów.

W § 5 umowy dotacji uregulowane zostały zagadnienia dotyczące praw autorskich i zależnych dotyczących utworów powstałych w związku z jej realizacją. Stowarzyszenie zobowiązało się w odniesieniu do utworów, których wyprodukowanie finansowane było z dotacji celowej w ramach Funduszu Sprawiedliwości, nabyć całość praw autorskich majątkowych do tych utworów z wyłącznym prawem do nieograniczonego terytorialnie i czasowo wykonywania zależnych praw autorskich.

Analiza dowodów księgowych i umów z których one wynikały wykazała, że zapisy dotyczące praw autorskich zawarto tylko w zakresie dwóch umów o napisanie artykułów, tj.: nr 1/11/2022 r. z 26 listopada 2022 r. z [...] i nr 1/11/2022 z 9 września 2022 r. z [...].

Do czerwca 2024 r. Stowarzyszenie zawarło 51 umów z 37 podmiotami w zakresie produkcji filmów, grafik, przeprowadzania wywiadów i napisania artykułów, w tym w 49 przypadkach nie zawierano regulacji w zakresie praw autorskich.

Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił w tej sprawie, że faktycznie ma świadomość tego, że te kwestie trzeba będzie dodatkowo uregulować z wykonawcami. Wystąpimy do wszystkich podmiotów o dodatkowe porozumienie w sprawie praw autorskich. Jestem przekonany i mam już telefoniczne zapewnienia większości z nich, że są gotowi do dodatkowych umów na przeniesienie praw autorskich.

Ministerstwo nie zwracało się do nas dotychczas w tej sprawie. Wszystkie materiały przekazujemy im na bieżąco do zaakceptowania i dostarczamy je terminowo na nośnikach.

(akta kontroli: Tom I str. 47-142, 174-234, Tom II str. 337-339, 352-362)

3. Stowarzyszenie nie dokonało zwrotu niewykorzystanych środków dotacji przyznanej na koszty administracyjne - w roku 2022 w kwocie 16 179,94 zł i w roku 2023 w kwocie 29 325,08 zł - łącznie 45 505,02 zł, co było niezgodne z zasadami dotyczącymi rozliczania i zwrotu dotacji określonymi w § 12 ust. 1 w zw. z § 3 ust. 2, ust. 9 pkt. c) i ust. 10 umowy dotacji.

Poniesione przez Stowarzyszenie koszty administracyjne dotyczące zobowiązań powstałych i uregulowanych w tych latach realizacji projektu wyniosły odpowiednio 71 320,06 zł w 2022 r. (z uwzględnieniem kwoty 575 zł zwróconej w wyniku kontroli administracyjnej) i 58 174,92 zł w 2023 r. (bez uwzględnienia przelewu w kwocie 46 750 zł dokonanego w grudniu 2023 r. na rachunek podstawowy Stowarzyszenia, z przeznaczeniem na inne cele) – co łącznie stanowi 129 494,98 zł, a w złożonych rozliczeniach Stowarzyszenie wykazało za te lata koszty administracyjne w kwotach ryczałtowych po 87 500 zł, co łącznie stanowiło 175 000 zł.

Prezes Stowarzyszenia wyjaśnił, że umowa w § 4 pkt. 5 określa ryczałtowy sposób rozliczenia kosztów administracyjnych, a wydatki te traktowane są jako wydatki poniesione oraz w § 9 pkt 8 uściśla zasady dotyczące dokumentacji finansowo-księgowej dotyczące kosztów administracyjnych.

Prezes dodał ponadto, że każdego roku przedstawiane dla Dysponenta Funduszu sprawozdania merytoryczne i finansowe podlegały weryfikacji i w razie stwierdzonej różnicy w wydatkowaniu merytorycznym czy administracyjnym, Dysponent Funduszu informował nas o takiej różnicy, a Stowarzyszenie w trybie natychmiastowym przelewało tą różnicę na konto Dysponenta Funduszu - koszty merytoryczne, a zatem i różnicę zwrotu w kosztach administracyjnych.

Corocznie po rozliczeniu umowy w zakresie wydatkowania środków finansowych na cele merytoryczne i administracyjne - Dysponent Funduszu wydawał Decyzję dla Stowarzyszenia o prawidłowym wydatkowaniu dotacji otrzymanej z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości w danym roku.

Prawidłowe rozliczenie finansowe i przyjęcie sprawozdania przez Dysponenta Funduszu był warunkiem koniecznym, aby była możliwość dalszego finansowania projektu z Funduszu Sprawiedliwości.

Dlatego, też Decyzje Dysponenta Funduszu jednoznacznie wskazują na coroczne prawidłowe rozliczenia dotacji w ramach realizowanego projektu.

Prezes w sprawie zwrotów środków uzyskanych w ramach puli kosztów administracyjnych i niewykorzystanych w wysokości do 25% kosztów kwalifikowalnych dodał, że Stowarzyszenie zawsze dokonywało zwrotów środków w stosunku do kosztów merytorycznych na poziomie do 25% kosztów kwalifikowalnych, i uzyskiwało informacje o prawidłowym rozliczeniu uzyskanych środków w danym roku rozliczeniowym.

W ocenie NIK, argumenty przedstawione w wyjaśnieniach nie mogą stanowić uzasadnienia dla nieprzestrzegania postanowień umowy dotacji, na podstawie których Stowarzyszenie było zobowiązane do wykorzystania dotacji, wyłącznie na realizację przedmiotu umowy, zgodnie z umową i złożoną ofertą, a na koszty administracyjne związane z realizacją przedmiotu umowy mogło przeznaczyć nie więcej niż 25% wartości wydatków kwalifikowalnych projektu. Stowarzyszenie z uprawnienia tego w latach 2022-2023 skorzystało jedynie w części i wydatkowało

na koszty administracyjne kwotę niższą od poziomu określonego w § 4 ust. 1 umowy dotacji jako „nie więcej niż 25% wartości kosztów kwalifikowalnych”.

Zgodnie z § 3 ust. 9 lit. c) i ust. 10 umowy dotacji wydatki ponoszone na realizację zadań będących przedmiotem ww. umowy są kwalifikowalne, jeżeli zostały faktycznie poniesione w okresie realizacji zadania, w tym zgodnie z zasadą, że płatności za zobowiązania powstałe w danym roku kalendarzowym ponosi się do 31 grudnia danego roku, a wydatki niespełniające m.in. tego wymogu stanowią wydatki niekwalifikowalne. W związku z powyższym dotacja w łącznej kwocie 45 505,02 zł została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem i podlega zwrotowi na konto Dysponenta.

(akta kontroli: Tom I str. 47-142, Tom II str. 343-351, 363-475, Tom III str. 28-168, 364-383, 427-452)

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 53 ust. 1 pkt. 5 ustawy o NIK wnosi o:

1. Skorygowanie sprawozdań w zakresie kosztów wynagrodzeń za merytoryczne przygotowanie materiałów do produkcji: filmów, grafik, wywiadów i artykułów prasowych, poprzez wyeliminowanie dwukrotnego finansowania ze środków publicznych tego samego czasu pracy w wysokości 37 050 zł oraz zwrot tych środków Dysponentowi Funduszu wraz z należnymi odsetkami.
2. Nabycie praw autorskich do utworów, których wykonanie zostało sfinansowane ze środków Funduszu Sprawiedliwości, zgodnie ze zobowiązaniem wynikającym z § 5 umowy dotacji.
3. Skorygowanie sprawozdań za lata 2022 i 2023 w zakresie kosztów administracyjnych projektu o kwotę łączną w wysokości 45 505,02 zł (w tym za rok 2022 w kwocie 16 179,94 zł i za rok 2023 w kwocie 29 325,08 zł) oraz zwrot tych środków Dysponentowi Funduszu wraz z należnymi odsetkami.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 31 grudnia 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontrolerzy:
Dagmara Mazurkiewicz-Karasińska
główny specjalista kontroli państwowej

p.o. Wicedyrektor
Witold Pałasz

/-/

/-/

Dariusz Herda
doradca prawny

/-/